

La Comédiathèque

Kriza i Kazna

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Tekst ove drame može se besplatno preuzeti. Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravednu naknadu za autorov rad, zakonska su obveza. Bez obzira na to jeste li amaterska ili profesionalna kazališna skupina, morate zatražiti odobrenje za izvođenje drame i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju. Za kontakt s Jean-Pierreom Martinezom i zahtjev za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih djela:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

Kriza i kazna

Jean-Pierre Martinez

Prijevod na hrvatski: autor

*Nezaposleni glumac, zaposlen u banci pred stečajem,
otkriva da je angažiran kao žrtveni jarac.
Ali noćna mora tek počinje...*

LIKOVİ:

Ivan: glumac

Klara (ili Karlo): voditeljica (ili voditelj)

Dominika (ili Dominik): asistentica (ili asistent)

Mira: čistačica

Maja: Ivanova supruga

Branka: prva klijentica

Štefica: druga klijentica

*Likove Maje, Mire, Branke i/ili Štefice
može, ali ne mora, igrati ista glumica. Ako se Klara i/ili Dominika igraju u muškoj
varijanti, gramatički rod u tekstu prilagođava se ulozi.*

Ured u zagrebačkoj poslovnici Solidarne banke, suzdržano, ali impozantno uređen: veliki stol na kojem stoji samo telefon koji služi i kao interfon, sa zelenom i crvenom lampicom; postavljena direktorska stolica na kotačićima koja se okreće; mali stolić s nečim nalik aluminijskoj termosici, iznad kojeg visi uokviren portret muškarca. Mira mete pod. Klara ulazi u poslovnom kostimu.

Klara – Ah, Mira... Baš sam htjela porazgovarati s vama...

Mira prestane mesti.

Mira – Da, gospodo?

Klara – Koliko već godina metete za nas, Mira?

Mira – Ne znam, gospodo. Nisam brojila. Niste zadovoljni mojim radom?

Klara – Naprotiv, Mira. Baš sam vam htjela čestitati. Zna li geslo naše banke?

Mira – Prvo treba pomesti pred vlastitim vratima?

Klara – Bravo, Mira, upravo tako! Zahvaljujući vama ulaz u Solidarnu banku uvijek je besprijekoran. A ulaz u banku njezina je posjetnica, zar ne? Kad ne bi bio uredan, klijenti bi mogli pomisliti da...

Mira – ...ni bankar baš nema čiste ruke.

Klara – Eto! Sve ste shvatili, Mira.

Mira – Mogu li nastaviti raditi, gospodo?

Klara – Ne još, Mira...

Mira – Dobro...

Klara pročisti grlo.

Klara – Kao što znate, draga Mira... moja vrlo draga Mira... rekla bih čak i preskupa Mira... kriza je.

Mira – Je li, gospodo?

Klara – Kriza, Mira! Čak i ako svaki dan ne čitate gospodarske vijesti, sigurno ste nešto čuli. Ali naravno, kako sam glupa! Vi ste iz Bosne, zar ne?

Mira – Iz Hercegovine, gospodo...

Klara – Još bolje! Mislim, još gore... Tamo kriza kao da nikad ni ne prestaje! Nećete mi valjda reći da ništa niste primijetili?

Mira – Nisam, gospodo...

Klara – Uglavnom, recesija je, a financijski sektor prvi strada kad općenito padnu vrijednosti...

Mira – Vrijednosti...

Klara – Mislim na burzovne vrijednosti, naravno. Ali vjerujte mi, Mira, od gospodarske depresije do obične depresije samo je jedan korak. Kad burza pada, pada i raspoloženje. A kad raspoloženje dotakne dno, ni moralna kriza nije daleko.

Mira – Da, gospodo...

Klara – Pa i vi, Mira. Nećete mi valjda reći da niste barem malo potišteni?

Mira – Dobro sam, gospodo. Ne želim se...

Klara – Oprostite, Mira, ali kad vas čovjek vidi tako s metlom... baš i ne zračite životnom radošću!

Mira – Možda sam samo malo umorna... Od silnog metenja pred vašim vratima...

Klara – Sve vam to govorim zato što ni naša banka, naravno, nije pošteđena oluje... i zato i mi moramo štedjeti. Razumijete, zar ne?

Mira – Da, gospodo...

Klara – Za vaše dobro, Mira, Solidarna banka morala je poduzeti drastične, ali bolne mjere kako bi sačuvala vaše radno mjesto. Radno mjesto čiji je opstanak, sad vam to mogu reći, bio ozbiljno ugrožen.

Mira – Hvala, gospodo...

Klara – Zato mi je zadovoljstvo priopćiti vam, Mira, da nećete dobiti otkaz.

Mira – Ja radim na crno, gospodo.

Klara – Kako god bilo, moći ćete nastaviti mesti pred našim vratima do daljnjega. A tko zna? Možda vam jednoga dana dopustim da pometete i ured gospodina direktora.

Mira – Hvala, gospodo...

Klara – Naravno, Solidarna banka od vas očekuje i mali napor kako bismo zajedno sačuvali radna mjesta u ovoj zemlji. Jer bez posla nema kupovne moći, bez kupnje nema povjerenja, a bez povjerenja nema posla. To vam je začarani krug stagflacije. Pratite me?

Mira – Trudim se, gospodo...

Klara – Sve je to, naravno, malo iznad vas, sirota moja Mira, ali možete mi vjerovati... Pokušat ću biti jasnija. U zamjenu za očuvanje vašeg radnog mjesta Solidarna banka predlaže smanjenje vaše naknade za trideset posto. Pretpostavljam da vam se to čini razumnim?

Mira – Trideset posto?

Klara – Otprilike trećina, ako vam je tako lakše.

Mira – Trećina manje?

Klara – Pa da, ne više! U današnje vrijeme ni poslovi čistačice ne rastu na drveću, Mira. Uskoro će za metenje u banci, čak i na crno, trebati barem tri godine fakulteta!

Uz dobru vezu, naravno, a možda i napredovanje preko kreveta... Imate li vi barem maturu, Mira?

Mira – Nemam, gospodo...

Klara – Pretpostavljam da nemate ni veze na visokim položajima?

Mira – Nemam, gospodo...

Klara – A što se tiče napredovanja preko kreveta, draga Mira, ne želim vas uvrijediti, ali nisam sigurna ni da su vam tu svi aduti na raspolaganju... Što ćete, takav je život... velika lutrija. Neki se rode u Švicarskoj, s prezimenom od tri kata i izgledom za naslovnicu, a drugi... Uglavnom, priznat ćete da je naša ponuda više nego velikodušna. Što vi mislite?

Mira – Što ja mislim, gospodo?

Klara – Da, Mira. Nije baš nužno da o tome išta mislite, ali svejedno vas slušam. Još smo, valjda, u demokraciji...

Mira doista razmisli.

Mira – Što ja mislim...

Klara – Pa morate nešto misliti...

Mira – Mislim da itekako mislim nešto, gospodo... (*Mira podigne metlu da je udari.*) Evo što mislim, gospodo!

Klara – Mira? Jeste li vi poludjeli?

Mira metlom potjera Klaru sve do iza pozornice.

Klara – Ali Mira, smirite se! To je samo prijedlog! I mi smo za socijalni dijalog...

Iza pozornice čuju se Klarini krikovi.

Klara – Jao... Au... Dvadeset posto?

Mira – Hoćete još malo metle?

Klara – Deset posto?

Mira – Deset posto povišice?

Klara – Pa, ovaj...

Obje se vraćaju na pozornicu. Mira drži Klaru na odstojanju metlom, spremna ponovno udariti.

Klara – Dobro, Mira... Treba znati završiti pregovore, a shvatila sam da vaš prijedlog baš i nije predmet pregovora... Dogovoreno. Solidarna banka povišuje vam plaću za deset posto...

Mira – Tako već može, gospodo.

Klara – Moram priznati, Mira, tvrda ste pregovaračica... A mi znamo cijeliti kvalitete svojih zaposlenika. Vi karaktera svakako imate...

Mira – Hvala, gospodo...

Klara – Biste li htjeli kratku edukaciju, potpuno plaćenu, naravno, pa da prijedete u naš odjel naplate dugova? Kao što rekoh, kriza je, a neplatiša je sve više...

Mira – Hoćete još jedan udarac metlom, gospodo?

Klara se oprezno odmakne.

Klara – Zaboravimo, Mira. Ostavit ću vas da radite...

Mira – Hvala, gospodo.

Klara izlazi pod Mirinim budnim pogledom.

Po želji glazbeni, pjevani i/ili koreografirani intermeco. Može biti u stilu pučkog lutkarskog igrokaza: Klara mehanički ponovno nasrće, a Mira je mlati metlom poput Petrice Kerempuha koji udara žandara. Klara i Mira izlaze.

Mrak.

Dominika, asistentica, karikatura uglađene i pretjerano odane tajnice, ulazi s fasciklom u ruci. Za njom ide Ivan, očito nelagodan u preuskom odijelu i izbljedjeloj kravati koji bi od njega trebali napraviti poslovnog čovjeka.

Dominika – Ovuda, molim... Ovo je vaš ured, gospodine.

Ivan (oduševljeno) – Moj ured? Jeste li sigurni?

Dominika – Pomalo je strog, znam. Ako želite, možete ga malo oživjeti slikama na zidovima.

Ivan – Zašto ne...

Dominika – Ali ne bih preporučila tegle s cvijećem ni vaze.

Ivan – Aha...

Dominika – Ukratko, ništa što bi netko mogao poželjeti baciti vam u glavu.

Ivan (iznenađeno) – Naravno...

Dominika – Isto tako, nikakav nož za otvaranje pisama na stolu. Pa čak ni klamerica.

Ivan – Moja žena također mrzi kad ostavljam stvari posvuda...

Dominika – Sve što bi se moglo upotrijebiti kao oružje.

Ivan je zabrinuto pogleda.

Dominika – Gospoda Klara sve će vam objasniti.

Ivan – Gospoda Klara...?

Dominika – Voditeljica odjela. Ona vas je zaposlila. Trenutačno nije tu, ali trebala bi uskoro stići...

Ivan – Dobro... A vi se bavite...

Dominika – Upravljanjem imovinom.

Ivan – Naravno...

Dominika – Recimo da bogatima pomažemo da postanu još bogatiji.

Ivan – Plemenita misija... I uspijeva?

Dominika – Ne baš svaki put, nažalost... Zato ste vi ovdje, zar ne?

Ivan – Aha? Zapravo ne znam. Poslao me HZZ... Ali... jeste li sigurni da nije došlo do pogreške?

Dominika – Pogreške? Otkud vam ta ideja? Zašto?

Ivan – Nemam baš osjećaj da odgovaram...

Dominika – Nema pogreške, budite mirni, gospodine Kovačiću.

Ivan – Kovač...

Dominika – Ovdje imam vaš dosje i vaš profil savršeno odgovara onome što gospođa Klara traži od osobe za ovo radno mjesto...

Ivan – Moj profil... Nisam ni znao da ga imam. Doduše, potencijalni poslodavci obično ne pokazuju previše zanimanja za njega...

Asistentica otvori fascikl i baci pogled unutra.

Dominika – Da vidimo... Glumac ste, bez posla otprilike dvije godine...

Ivan – Gotovo tri, zapravo...

Dominika – Psiholog HZZ-a opisuje vas kao apatičnog, rezigniranog, sklonog osjećaju krivnje i podcjenjivanju samoga sebe...

Ivan – I to je profil koji tražite za ovo radno mjesto?

Ona očito radije ne odgovori.

Dominika – Bonove za ručak dobit ćete poslije. Želite li kavu, gospodine Kovačiću?

Ivan – Hvala, ali uvijek se bojim da zbog kave neću moći spavati... Mislím, noću.

Dominika – Dobro. Ako vam nešto zatreba, ja sam odmah do vas. Samo pritisnite tipku interfona.

Ivan – Aha, imate i... Kao u starim crno-bijelim filmovima...

Pokaže mu tipku na telefonu.

Dominika – Ovdje je ipak u boji, vidite... Zelena tipka.

Ivan – Savršeno...

Dominika – Crvenu pritisnite samo u krajnjoj nuždi.

Ivan se pokušava našaliti kako bi malo opustio atmosferu.

Ivan – Jasno... Alarm.

Dominika – Upravo tako. Ali pazite, kao u vlaku HŽ-a: zloupotreba alarma strogo se kažnjava...

Nije siguran šali li se ili ne.

Dominika – Ostavit ću vas da se smjestite.

Ivan – Hvala...

Ona izađe. Ivan pogleda po uredu, ne znajući što bi sa sobom. Zastane pred portretom muškarca iznad stolića i zbunjeno ga promotri. Zatim uzme predmet nalik termosici i oklijeva.

Ivan – Možda bih ipak mogao popiti kavu, malo će me razbuditi... *(Ponovno pogleda oko sebe.)* Nema šalice... *(Odvrne čep.)* Možda čep služi kao šalica... *(Ulije sadržaj navodne termosice u čep, ali iz nje ispadne pepeo.)* K vragu, što je ovo...?

Dominika ponovno ulazi. Ivan na brzinu pokušava vratiti čep, ali pritom prospe pepeo. Podigne se mali oblak koji pokušava rastjerati rukom. Dominika ga prijekorno pogleda. Izgleda kao dijete uhvaćeno u nepodopštini.

Ivan – Oprostite, ja... Ali što je ovo? Aladinova svjetiljka? Mislio sam da će iz nje izaći duh i ponuditi mi tri želje.

Dominika – Vjerujte mi, unutra nema nikakvog duha. Ali svejedno vam preporučujem da to ne dirate... *(Zlokobno ga pogleda.)* Gospođi Klari to se ne bi svidjelo... *(Ponovno navuče službeni osmijeh i pruži mu knjižicu.)* Evo vaših bonova za ručak...

Ivan – Hvala...

Dominika (odlazeći) – Usput, gospođa Klara je zvala. Malo će kasniti.

Ivan – Dobro.

Dominika izađe. Ivan, sve nelagodniji, obiđe ured i pokuša sjesti. Iznenaden dubinom fotelje, namjesti se dostojanstvenije. Položi laktove na stol i zauzme direktorsku pozu. Podigne telefonsku slušalicu tek toliko da nešto radi. Pokuša pomaknuti telefon i shvati da je pričvršćen za stol. Ostane bez ideja, zijevne i smjesti se udobnije, s nogama na stolu. Nakon nekog vremena zadrijema. Trgne ga agresivna zvonjava telefona. U iznenađenju padne s fotelje. Ustane i napokon se javi.

Ivan – Da...? Ne, ne... Da, spojite je, hvala... Halo, ljubavi? Da, da, sve je u redu, ne brini... *(Pokušava se našaliti.)* U svakom slučaju još me nisu otpustili... Doduše, još nisam ni vidio šeficu odjela... Pa, zapravo još nisam ni počeo raditi... Što trebam raditi? Iskreno, nisam se sjetio pitati... Pretpostavljam da će mi gospođa Klara

objasniti... Da, tako se zove gazdarica... Ne znam je li joj to ime ili prezime... Dobro, nazvat ću te čim saznam nešto više... Ma nemoj se živcirati! Čujemo se. Pusa.

Spusti slušalicu, malo oklijeva pa pritisne zelenu tipku interfona.

Ivan – Dominika? Ivan je... Da, Ivan iz ureda do vašega... Dobro, oprostite, sad znam da se preko interfona ne moram posebno predstaviti... Samo sam htio pitati, ovaj... ipak bih popio kavu, ako vam nije problem... Koliko šećera? Pa... recimo tri, ako nije previše. Hvala lijepa, Dominika...

Sekundu poslije Dominika ulazi s kavom.

Ivan – Vau... Brza usluga... Učinkovitiji ste od duha zatvorenog u onoj termosici...

Dominika ga malo iskosa pogleda, spusti kavu na stol i ponovno navuče ljubazan izraz.

Dominika – Želite li još nešto?

Ivan – Ne, hvala, bit će dovoljno... *(Ona krene.)* Zapravo... *(Okrene se.)* Mogu li vas nešto pitati?

Dominika – Izvolite...

Ivan – Što je zapravo moj posao?

Dominika – Vaš posao?

Ivan – Što bih ja trebao raditi?

Dominika – Raditi?

Ivan – Neće me valjda plaćati da ništa ne radim? Ne bih se baš bunio, ali...

Dominika – Ovdje ste da budete od koristi, gospodine Kovačiću.

Ivan – Kakve koristi?

Dominika – Recimo da pripadate odjelu za reklamacije.

Ivan – Nisam znao da odjel za upravljanje imovinom ima...

Dominika – Gospođa Klara objasniti će vam to bolje od mene.

Ivan – Dobro...

Dominika – Želite li još nešto znati, gospodine Kovačiću?

Ivan – Ovaj, ne... Zapravo da. Tko je ovaj tip iznad termosice?

Dominika – Termosice?

Ivan – Na fotografiji!

Dominika – Ah... on...

Ivan – Zaposlenik mjeseca?

Dominika – Vaš prethodnik.

Ivan – A gdje je sada?

Dominika – U termosici.

Ivan – Molim?

Dominika – To je urna.

Ivan – Aha... Dobro... A od čega je umro taj dobri čovjek, kad mu ovdje držite ovakav kućni oltarić?

Dominika – Umro je na dužnosti.

Ivan – Na dužnosti?

Dominika – Na istoj onoj koja će sada biti vaša.

Ivan – Odjel za reklamacije.

Dominika – Upravo tako.

Ivan – Ozljeda na radu?

Dominika – Može se i tako reći. Još nešto?

Ivan (zapanjeno) – Za sada će biti dosta, mislim...

Dominika izlazi. Ivan stane pred portret i sada ga gleda sasvim drugim, zabrinutim pogledom. Zatim pažljivo primi urnu.

Ivan – Znači ipak nije talog od kave...

Velika crvena tipka počne bljeskati, a alarm se oglasi. Ivan, uspaničen, nema vremena ni podignuti slušalicu. U ured poput oluje uleti dotjerana poslovna žena, dok alarm utihne.

Klara – Dakle, vi ste taj.

Ivan – Da, mislim... ja?

Odmah mu opali šamar.

Klara – Evo, za početak.

Ivan (zatečeno) – Dobar dan, gospodo...

Klara – Ili ste prevarant ili nesposobnjaković. Što ste?

Ivan – Što sam što?

Klara – Nepošteni ili nesposobni?

Ivan – Ja... ne znam... Moram baš izabrati?

Klara – To je sve što imate reći?

Ivan – Pa, ovaj...

Klara – Hoćete još jedan?

Ivan – Ovaj, ne... Ako se može izbjeći...

Klara – Znete li vi koliko će me sve ovo koštati?

Ivan – Stvarno mi je žao...

Klara – Njemu je žao... Vi mene zezate!

Ivan – Uvjeravam vas da...

Klara – I naravno, sad ćete reći da niste ni za što krivi.

Ivan – Ne bih baš išao tako daleko, ali...

Klara – Nesretne okolnosti, je li?

Ivan – Pa... Ali o čemu vi zapravo govorite?

Klara – Naravno, pravite se nevini...

Ivan – Oprostite.

Klara – I što ćemo sad?

Ivan – Ne znam...

Klara – Imate li kakvo rješenje?

Ivan – Nikakvo...

Klara – Vi ste stvarno jadnik.

Ivan – Da, to mi i žena često kaže...

Klara – I naravno, zbog svega toga mirno spavate, je li?

Ivan – Mogu vam ponuditi kavu?

Klara – Ma nemojte... Nećete me time smekšati.

Ivan – Nije mi ni bila namjera...

Klara – I nećete to odnijeti sa sobom u raj, vjerujte mi.

Ivan – Obećavam...

Klara (promijeni ton) – Zanimljiv izraz, zar ne?

Ivan – Koji?

Klara – „Nećete to odnijeti sa sobom u raj”... Kad čovjek ode u raj, što bi uopće mogao poželjeti ponijeti sa sobom, kad je to raj?

Ivan – Da... Valjda ondje već imaju sve što treba...

Klara (pribere se) – Ali nemojte mi mijenjati temu!

Ivan – Oprostite, ja...

Klara – Vi ste idiot.

Ivan – Pa... tek sam počeo i...

Klara – Hoćete reći da ste tek počeli biti idiot?

Ivan – Da, otprilike...

Klara – Onda vam predviđam sjajnu karijeru!

Ivan – Hvala...

Klara – Još ćemo se mi vidjeti, gospodine... I prije nego što mislite...

Ivan – Bit će mi zadovoljstvo, gospodo...

Klara – Još mi se i rugate?

Klara zastane kao da traži nešto. Priđe portretu, skine ga sa zida i razbije okvir Ivanu o glavu, pa izleti kao furija. Ivan ostane zaprepašten, s okvirom oko vrata. Dominika se vrati kao da se ništa nije dogodilo, po praznu šalicu za kavu.

Dominika – Sve u redu, Ivane?

Ivan – Ovaj... da, hvala...

Dominika – Još jednu kavu?

Ivan – Hvala, ne treba...

Dominika ga pogleda i primijeti okvir oko njegova vrata.

Dominika – Smijem? (*Priđe, skine mu okvir i objesi ga na staro mjesto.*) Ne brinite, zamijenit ćemo ga. Navikli smo.

Ivan – Navikli? Ali... tko je bila ona luđakinja?

Dominika – Ah, to... Pa to je bio... vaš prvi sastanak.

Ivan – Moj prvi sastanak?

Dominika – Gospođa Klara će vam objasniti...

Ivan – E ne, dosta! Vaša gospođa Klara neće mi ništa objašnjavati! Nisam došao ovamo da me prelaćuju!

Dominika – Ali... upravo zato jeste.

Ivan – Molim?

Dominika – Zato ste ovdje, gospodine Kovačiću. Kao i vaš prethodnik.

Ivan – Da me vrijeđaju i šamaraju?

Dominika – Rizik posla...

Ivan – Kojeg posla?

Dominika – Onoga za koji ćete dobivati plaću!

Ivan – A ako ne pristajem?

Dominika – Nećemo vas valjda plaćati da ništa ne radite, gospodine Kovačiću. Budimo razumni... Podsjećam vas da nemate nikakve kvalifikacije. Vi ste glumac...

Ivan – Dobro, onda dajem otkaz. Neću ostati ni minute u ovoj ludnici...

Dominika – Molim vas, pričekajte barem da se gospođa Klara vrati. Ah, evo je baš sada...

Gospođa Klara, koja je ujedno bila klijentica koja je malo prije ošamarila Ivana, ulazi.

Ivan (zaprepašteno) – Gospođa Klara ste vi?

Klara (vrlo ljubazno) – Drago mi je, gospodine.

Dominika – Ostavit ću vas...

Ivan – Ništa mi nije jasno... Ovo je noćna mora...

Klara – Oprostite na toj maloj predstavi, ali bio je to završni test u stvarnim uvjetima. Prije pravog vatrenog krštenja...

Ivan – Mog vatrenog...

Klara – Smatrajte to razgovorom za posao! Koji ste, usput, izvrsno prošli. Bravo, gospodine Kovačiću!

Ivan – Hvala, ali... biste li mi napokon mogli objasniti što je moj posao? Vaša asistentica nije htjela ništa reći...

Klara – Vrlo je jednostavno. Odmah ćete razumjeti. Znam da ste inteligentan čovjek, gospodine Kovačiću, iako imate facu idiota i nijednu diplomu kojom biste dokazali suprotno.

Ivan – Ipak sam neko vrijeme pohađao glumački studio u Zagrebu kao slobodni polaznik...

Klara – Vjerujte mi, to će vam u novom poslu itekako koristiti... Kao što znate, mi smo odjel za upravljanje velikom imovinom.

Ivan – Da...

Klara – Drugim riječima, brinemo se da ušteđevina naših bogatih klijentica još više naraste, prodajući im sve moguće financijske proizvode, više ili manje svjež.

Ivan – Samo klijentica?

Klara – Kad bih vam rekla koliki dio privatnog bogatstva u Hrvatskoj drže udovice, iznenadili biste se. Čuli ste za mirovinske fondove?

Ivan – Otprilike...

Klara – Mirovinski fondovi upravljaju novcem za starost, a znate i sami da su među starijim ljudima žene u većini. I vrlo često udovice.

Ivan – Jasno...

Klara – Onda vam je jasno i zašto osobito njegujemo žensku klijentelu.

Ivan – Naravno...

Klara – Tim više što žene za nas imaju još jednu veliku prednost: o financijskim proizvodima koje im nudimo uglavnom ne razumiju baš ništa.

Ivan – Nisam siguran da ni ja...

Klara – Ne brinite. Ni ja, iskreno, više ne razumijem mnogo. Zapravo odavno nitko ništa ne razumije... Barem otkad mi je muž umro...

Ivan – Vi ste udovica?

Pokaže prema portretu na zidu.

Klara – Nažalost... Moj dragi suprug napustio nas je prije nekog vremena...

Ivan – Ah, znači to je vaš...

Klara pogleda okvir i primijeti štetu.

Klara – Pa što mu se dogodilo?

Ivan – Upravo sam vas to htio pitati...

Klara – Ah da, istina... Malo sam se zanjela prije... Znae kako je... Vi ste glumac... Kad se potpuno uživite u ulogu... Uglavnom, naša tipična klijentica je, kako mi kaŹemo, udovica s Pantovčaka.

Ivan – Dobro...

Klara – Ali burza je kao kasino: dugoročno uvijek dobiva samo kuća, odnosno banka. Klijent ne moŹe dobivati svaki put. To udovica s Pantovčaka teško prihvaća. Pratite me?

Ivan – Trudim se.

Klara – I koliko god to ruŹno zvučalo, gospodine, kriza je i za bogate.

Ivan – Naravno...

Klara – A kad bogati postanu manje bogati, osiromaši i njihova banka.

Ivan – Logično.

Klara – Među nama, na rubu smo stečaja...

Ivan – Stvarno?

Klara – Naravno, porezni obveznici opet će nas spašavati, pa za nas nije baš smak svijeta... PreŹivjeli smo i gore, zar ne?

Ivan – Ako vi kaŹete...

Klara – Ali udovica s Pantovčaka svoj novac više neće vidjeti. Razumljivo je da se mora malo ispuhati.

Ivan – Sasvim razumljivo.

Klara – Da na nekome izbaci bijes.

Ivan – Mhm...

Klara – E tu nastupate vi...

Ivan – Ja?

Klara – Smatrajte se sparing-partnerom za upropaštene milijunašice koje povremeno osjete neodoljivu potrebu nekoga udariti.

Ivan – Više se osjećam kao boksačka vreća...

Klara – Ma dajte, Ivane! Velik čovjek poput vas! To su samo slabe žene!

Ivan – Stvarno ne mislim da sam pravi čovjek za to...

Klara – Podsjećam vas da ste potpisali ugovor, gospodine Kovačiću...

Ivan – A zašto vi sami ne primete klijentice koje ste upropastili?

Klara – Zato što kao direktorica ove poslovnice predstavljam kontinuitet financijske institucije. Odgovorna sam za sve, ali kriva ne mogu biti ni za što, kao svaki pravi ministar, jer bi se time ozbiljno ugrozio autoritet svih iznad mene. U pitanju je opstanak ove tvrtke, gospodine Kovačiću. Što kažem – cijelog društva! Onaj na vrhu ne može biti kriv ni za što. Sve uvijek plati onaj na dnu ljestvice. A najniže što smo uspjeli pronaći na ljestvici hominida, a da mu ipak možemo navući odijelo bez produljivanja rukava, to ste vi, Ivane! Nezaposleni glumac!

Ivan – A vaš muž?

Klara – Moj muž imao je baš lijepu idiotsku facu. Pomalo poput vaše.

Ivan – Shvaćam...

Klara – Izdržite barem probni rok, pa onda odlučite...

Ivan pokaže prema portretu.

Ivan – Ako tada još budem živ...

Klara – Mislite na plaću i stanje na tržištu rada u Hrvatskoj... Kriza je i za siromašne, Ivane. Mislite na svoju ženu. Na djecu.

Ivan – Nemam djece.

Klara – Onda mislite na ženu. Na izraz njezina lica ako se večeras vratite kući i kažete da ste opet ostali bez posla već prvog dana...

Ivan – Ne ostavljate mi baš mnogo izbora...

Klara – Sigurna sam da ste rođeni za ovo radno mjesto, gospodine Kovačiću. A vjerujte mi, nagledala sam se kandidata. Dotaknuli ste dno, Ivane. Odatle možete samo prema gore. Je li vam itko ikad rekao da imate facu za šamar?

Ivan – Da, žena mi to često kaže. Nisam siguran da kod nje to zvuči kao kompliment...

Dominika ulazi.

Dominika – Gospodinova klijentica upravo je stigla... Da je pustim da pričeka?

Klara – Hajde, još jedan mali pokušaj. Vidjet ćete, na kraju će vam se svidjeti.

Ivan – Nije valjda opet test?

Dominika – Ne, vjerujte mi, ova je prava klijentica. I ne djeluje nimalo zadovoljno...

Klara – Sretno, Ivane... I zapamtite: krivi ste za sve, ali ni za što niste odgovorni...

Klara izlazi. Dominika priđe stoliću, okrene „termosicu” kao da je vraća u pravilan položaj, skine okvir sa zida i odnese ga. Crvena tipka ponovno počne bljeskati, oglasi se alarm, a Branka, dotjerana bogatašica iz boljeg društva, uleti u ured.

Branka – Gad jedan! Upropastili ste me!

Ivan – Sjednite, molim vas...

Branka iznenađeno pogleda oko sebe.

Branka – Nema stolice!

Ivan – Istina... Dobro da ste primijetili.

Branka – A da je ima, razbila bih vam je o glavu.

Ivan – Zato je valjda i nema...

Branka – Platit ćete mi za ovo... (*Iz torbice izvadi revolver i uperi ga u njega.*) Ako vjerujete u Boga, sad je vrijeme za posljednju molitvu.

Ivan (s rukom na telefonu) – Mislim da je prije vrijeme da pritisnem crvenu tipku...

Branka – Sad ste manje pametni, je li?

Ivan – Pazite, molim vas... Te stvari znaju same opaliti...

Branka – Savršeno, upravo ću to reći! Sam je opalio, časni sude!

Ivan – Ali... što vi zapravo očekujete od mene?

Branka – Hoću svoj novac natrag.

Ivan – Nažalost, to nije u mojoj moći, gospodo. Kunem se... Kriv sam za sve, ali ni za što nisam odgovoran.

Branka – Dobro, onda ćete moju smrt nositi na savjesti.

Okrene pištolj prema vlastitoj sljepoočnici. Ivan se uspaniči.

Ivan – Molim vas, nemojte... To je samo novac.

Branka – Tri milijuna eura.

Ivan – Aha... Pa dobro, to je već nešto...

Branka – Jedva mi je išta ostalo za život!

Ivan – Koliko?

Branka – Oko deset milijuna.

Ivan – Aha... Pa dobro, to je već nešto...

Branka – S deset milijuna danas se više ne može daleko, znate...

Ivan – Mogu misliti...

Klara ulazi. Iznenadena, Branka ustukne i ponovno prisloni revolver uz sljepoočnicu.

Branka – Ni koraka ili ću si raznijeti glavu!

Klara – Kao voditeljica odjela, draga gospodo, najprije vam želim izraziti svu našu solidarnost.

Branka – I financijsku?

Klara – Prije psihološku. Recite, Branka, mogu li vas zvati Blanka?

Branka – Možete, ali zovem se Branka.

Klara – Upravo ste izgubili tri milijuna eura, pa ste, sasvim prirodno, u šoku.

Branka – To je istina...

Klara – Zapravo ste otprilike u istom stanju psihičkog poremećaja kao radnik na minimalcu koji je upravo dobio na lotu.

Branka – Vi mene zezate!

Klara – Pustite me da završim! Isto stanje, samo obrnuto: vi morate prihvatiti činjenicu da više niste tako bogati kao prije.

Ivan – Ipak joj je ostalo deset milijuna eura...

Branka – Vas nitko ništa nije pitao! Uostalom, sve se ovo dogodilo zbog vaše potpune nesposobnosti u ulaganju! Usudite se reći suprotno?

Ivan – Ja... ne.

Branka – Vidite? Sam priznaje. Idiot!

Klara – Upravo sam do toga došla, draga gospođo. Potpuno smo svjesni nedostataka ovog mlitavog, ljigavog stvorenja koje je, nažalost, zloupotrijebilo i naše i vaše povjerenje.

Branka – Mlakonja.

Klara – I premda ga, zbog nekih nejasnih pravnih razloga, ne možemo jednostavno izbaciti, pobrinut ćemo se da bude strogo kažnjen.

Branka – Da? Kako?

Klara – Za početak razmišljamo o tjelesnom kažnjavanju. Ne čini li vam se da ovaj tip baš traži šamar?

Branka – Itekako...

Klara iznenada opali Ivanu šamar.

Klara (Branki) – Hajde, nemojte se ustručavati ni vi... Vidjet ćete, odmah će vam biti lakše...

Branka – Mislite?

Klara – Vjerujte mi, draga gospođo.

Branka također opali Ivanu šamar.

Klara – I?

Branka – Stvarno pomaže...

Ivan – Da, ali meni baš i ne pomaže!

Klara – Pitam se nije li ga opsjeo demon financija...

Klara uperi raspelo prema Ivanu.

Klara – Bernard Madoff, izlazi odmah iz ovog tijela! To uvijek djeluje, samo se učinak ne vidi uvijek odmah...

Branka – Ne mislite li da bi ga za svaki slučaj trebalo spaliti? Kao što su nekad spaljivali vještice...

Klara – Dugoročno možemo razmotriti kremiranje...

Brankin mobitel zazvoni i ona se javi.

Branka – Halo? Ah, da, oprostite... Ne, ne, bit ću kod vas za pola sata... Hvala, vidimo se... (*Spremi mobitel.*) Oprostite, frizer. Zaboravila sam da jutros imam termin. Toliko sam bila uzrujana...

Klara – Sasvim razumljivo...

Branka – Moram ići... Znae kako je, koliko se čeka na termin kod frizera koji nešto vrijedi. A sutra mi se udaje kći. I pomisliti da moj muž to neće dočekati.

Ivan – A zašto ne?

Branka – Zato što je mrtav! (*Ivanu.*) A vi, vi mi još niste platili za ovo... (*Klari.*) Hvala, bili ste u pravu, malo mi je lakše...

Klara – Uvijek vam stojim na raspolaganju, draga gospođo.

Klijentica odlazi.

Klara – Pa, to je prošlo sasvim dobro, zar ne? Za vatreno krštenje... Bravo, odlično ste se snašli.

Ivan (trlja obraz) – Vi mislite?

Klara – Pa, izvukli ste živu glavu... Kad su suicidalne, morate njihove autodestruktivne porive usmjeriti u pozitivnu agresivnost okrenutu prema drugima...

Ivan – A „drugi” sam ja...

Klara – Vrlo sam zadovoljna vama, Ivane. Nastavite li tako, za tri mjeseca dobit ćete ugovor na neodređeno.

Ivan – Ne znam baš... Pa jeste li vidjeli? Skoro me ubila!

Klara – Ali nije.

Ivan – Svejedno me ošamarila! I vi ste!

Klara – Bit ću iskrena s vama, gospodine Kovačiću.

Ivan – Kovač.

Klara – S tom facom gubitnika i životopisom koji izgleda kao jelovnik pučke kuhinje Caritasa, što vi uopće očekujete od života?

Ivan – Ne mnogo, znam...

Klara – Pretpostavljam da su vam i na prijašnjim poslovima često nepravedno prali glavu, zar ne?

Ivan – Na prijašnjim poslovima koje sam imao...

Klara – A s facom koja tako traži šamar, profesori su vas valjda i u školi često pljusnuli?

Ivan – Moje školovanje...

Klara – E pa ovdje ćete barem biti plaćeni za to. A potajno ćete uživati najveće poštovanje uprave.

Ivan – Ipak riskiram glavu!

Klara – Upravo zato ćete biti heroj, Ivane! Što kažem – gotovo božanstvo! Kladim se da ste s tom licemjernom facom bili i ministrant, griješim li?

Ivan – Niste...

Klara – Onda se sjetite! „Jaganjac Božji koji uzima grijehe svijeta!” Preuzimajući na sebe sve grijehe naše tvrtke, bit ćete naš Isus Krist, Ivane. Čak imate i iste inicijale. To ipak nešto znači!

Ivan – Iste inicijale?

Klara – I. K.! Ivan Kovačić!

Ivan – Kovač.

Klara – Dobro, ali inicijali ostaju isti, zar ne?

Ivan – Ostaju...

Klara – Zaista vam kažem, gospodine Kovačiću, bili ste predodređeni za ovu ulogu žrtvenog jarca. Dobro nam došli!

Ona izlazi. Ivan se sruši u fotelju. Branka se vraća s Klarom. Ivan ustane.

Branka – Još nešto...

Ivan – Izvolite...

Branka – Stvarno ste pravi mlakonja.

Branka mu opali još jedan šamar.

Klara – Hajde, Ivane, okrenite i drugi obraz!

Ivan, kao u transu, posluša. Branka mu opali još jedan šamar.

Branka – Stvarno pomaže...

Klara – Zar ne? Možete ga i dobro nogom u stražnjicu, ako želite.

Branka – Stvarno?

Klara – Ivane?

Ivan (okrene se) – Da?

Branka iskoristi priliku i udari ga nogom u stražnjicu.

Branka – Ah, da... baš olakša čovjeku.

Klara – Doviđenja, draga gospođo. Neću vas pratiti. Znaite put? Vratite se kad god poželite. Ovdje ste kao kod kuće!

Branka odlazi.

Klara – Već vas obožava...

Ivan – Mislite da će često dolaziti?

Klara – Podsjećate me na mog muža, Ivane. Tko zna? Možda se na kraju udam za vas.

Ivan – Ali ja sam već oženjen...

Klara – U svakom slučaju, čestitam. Vrlo sam zadovoljna. Već ste postali pravi otirač.

Ivan – Hvala.

Klara – Vidjet ćete, na kraju će vam se još svidjeti.

Ivan – Dobro, šamari još nekako, ali revolver... Možda jesam otirač... ali ne bih baš da mi netko probuši prostirku.

Klara – I inspektore rada katkad dočeka sačmarica, pa se ljudi ipak prijavljuju za taj posao... Kriza je, Ivane! Ovdje su barem mali kalibri. Oružje koje stane u Louis Vuitton torbicu...

Ivan – Lako je vama kad niste na mom mjestu...

Klara – Duhoviti ste, Ivane... Naravno da nisam na vašem mjestu, zato vas i plaćam da budete na mom... Slušajte, simpatični ste mi, pa evo što predlažem: premija za svaki par šamara i bonus za svaku prostrelnu ranu. Može?

Ivan – Radije bih pancirku.

Klara – Ma dajte, gospodine Kovačiću... Najveći hodači po žici rade bez mreže. Upravo to njihov posao čini velikim. Vi ste umjetnik, Ivane!

Klara izlazi. Telefon zazvoni.

Ivan – Ah, da, ljubavi, ti si... Kažeš da mi glas čudno zvuči? Ne, ne, sve je u redu... Slušaj, to je nekakav... teško je objasniti... Upravo sam primio prvu klijenticu... Zapravo dobro... barem prema mojoj šefici... Pa da, zašto ne... Upravo sam dobio bonove za ručak... Dobro, vidimo se uskoro... (*Spusti slušalicu.*) Ne mogu vjerovati da sam rekao da je prošlo dobro...

Dominika se vraća, ovaj put u bijeloj kuti poput medicinske sestre. U ruci drži čašu i stavlja je na stol.

Dominika – Dakle, Ivane? Ništa slomljeno?

Ivan – Ne, mislim da nije...

Dominika – Ipak ću vas malo pregledati. Rutinska kontrola, ne brinite. Ustanite, molim.

On ustane. Ona ga površno pregleda pomoću nekoliko medicinskih instrumenata koje nosi oko vrata ili u džepovima kute.

Dominika – Otvorite usta i isplazite jezik, molim... Hvala... Nagnite se malo naprijed i recite: trideset tri milijuna... Odlično... Mislim da ste još sposobni za službu... Bravo... (*Pruži mu tabletu i čašu vode.*) Evo, ipak popijte ovo. Dobro će vam doći...

Ivan – Nije otrov, nadam se.

Dominika – Ma dajte... Zašto bih vas htjela otrovati?

On bez pogovora proguta tabletu.

Ivan (pokazuje prema stoliću) – A on, od čega je umro?

Dominika – On?

Ivan – Tip u termosici.

Dominika – Zašto mislite da je netko zatvoren u toj termosici?

Ivan – Vi ste mi to malo prije rekli!

Dominika – Rekla sam vam da je netko zatvoren u termosici?

Ivan – Pa to NIJE termosica!

Dominika – Zašto onda govorite da je netko unutra zatvoren?

Uzme praznu čašu, pride termosici i, kao čarolijom, natoči iz nje kavu, na Ivanovo zaprepaštenje.

Dominika – Malo kave da isperete okus lijeka?

Ivan – Ne, hvala...

Dominika – Dobro, onda ću je ja popiti. (*Ispije čašu.*) Vidite, ni to nije otrov... Istina, nije više osobito toplo...

Ivan ostane zapanjen i počinje sumnjati u vlastiti razum. Maja ulazi u ured, sasvim običnog izgleda i ne naročito dotjerana. Lik Maje može igrati ista glumica koja igra Branku.

Dominika – Ah, imate novu posjetu... (*U stranu.*) A ni ona ne djeluje osobito dobro raspoložena...

Ivan – To je moja žena.

Dominika – Dobro, ostavljam vam je... Mislim, ostavljam vas...

Dominika izlazi. Maja je sumnjičavo prati pogledom.

Maja – Imaš asistenticu samo za sebe?

Ivan – Ludo, zar ne?

Maja – I vlastiti ured?

Ivan – Nije loše, je li?

Maja – Eto vidiš da sam bila u pravu kad sam te nagovorila da ostaviš kazalište i napokon nađeš pravi posao!

Ivan – Da...

Maja – I? Kako ide?

Ivan – Slušaj... zapravo ne znam što bih ti rekao.

Maja – Neće te zadržati, je li?

Ivan – Ne, nego ja... Nisam siguran da želim ostati...

Maja – Ti se šališ?

Ivan – Nećeš mi vjerovati, ali... maltretiraju me.

Maja – Maltretiraju te? Pa i mene šef maltretira, Ivane.

Ivan – Aha?

Maja – Kolege me maltretiraju. Klijenti me maltretiraju. Svi me maltretiraju! Ali treba nekako zaraditi za život!

Ivan – Ne, ne, kad kažem da me maltretiraju, mislim... fizički, kužiš?

Maja – Fizički?

Ivan – Šamaraju me!

Maja – Aha...

Ivan – I udaraju nogom u guzicu!

Maja – I to je najbolje što si smislio?

Ivan – Za što?

Maja – Da se opet izvučeš!

Ivan – Ma ne!

Maja – Upozoravam te, Ivane, ovo ti je posljednja prilika. Ako ni ovaj posao ne možeš zadržati, ovaj put te ostavljam.

Ivan – Nemoj se ljutiti, ljubavi, samo sam pričao... Naravno da ću zadržati posao...

Maja – Dobro. Obećavaš?

Ivan – Kunem se glavom... eto, svog prethodnika...

Maja – Dobro, onda idem... Moram juriti...

Ivan – Nećeš ručati sa mnom? Rekao sam ti, dobio sam bonove za ručak!

Maja – Žao mi je, drugi put. Potpuno sam zaboravila da već ručam s mamom.

Ivan – Aha?

Maja – Ponedjeljak je, Ivane... Svakog ponedjeljka ručam s mamom...

Ivan – Naravno... Oprosti što se nisam sjetio...

Maja – Hajde, sretno...

Ivan – I tebi...

Krene, pa se predomisli.

Maja – Ah, usput... Možeš mi dati svoje bonove za ručak, kad ih ionako nećeš iskoristiti?

Ivan – Naravno, ljubavi. Evo.

Ivan joj pruži knjižicu bonova.

Maja – Hvala. Dobro, idem. Vidimo se večeras?

Ivan – Da.

Maja – I dobar tek, svejedno.

Dominika se vraća s hrpom pisama.

Dominika – Gospoda Kovač ne djeluje baš pitomo...

Ivan – Treba znati s njom...

Dominika – Evo vaše pošte.

Spusti pisma na stol.

Ivan – I ja dobivam poštu?

Dominika – Naravno!

On pogleda kuverte.

Ivan – Što je ovo?

Dominika – Uglavnom pisma uvreda. I prijetnji, naravno... Pokoja bomba-pismo, ali to je stvarno rijetko. Uostalom, ne morate ih vi otvarati. Hoćete da ih odmah odnesem?

Ivan – Da, molim vas...

Dominika – Dobro, gospodine Kovačiću... Ako dopustite, ipak ću otvoriti jednu ili dvije prije nego što ih predam našoj pirotehničkoj službi. Neka znaju biti prilično zabavna. Ne bih smjela, ali nikad ne mogu odoljeti da koju pročitam...

Dominika uzme pisma i ode. Ivan se sruši u fotelju i pokuša doći do daha. Čuje se eksplozija.

Ivan – Znatiželja je opasna stvar...

Ali Ivan nema vremena ni uzdahnuti. Crvena lampica ponovno počne bljeskati i oglasi se alarm. Štefica, pomalo vulgarna novopečena bogatašica, ulazi u ured. Lik Štefice može igrati ista glumica koja igra Branku i/ili Maju.

Štefica (hladno) – Dobar dan, gospodine.

Ivan – Dobar dan, gospođo. Hoćete li me odmah ošamariti ili biste me radije prvo malo izvrijeđali?

Štefica (iznenađeno) – Iskreno, s tom facom baš čovjeka vuče, ali...

Ivan – Samo izvolite. Zaslužio sam, uvjeravam vas.

Štefica – Ne, stvarno, ja...

Ivan – Onda me barem dobro udarite u potkoljenicu! Moram nekako opravdati plaću!

Štefica – Slušajte, ništa mi nije jasno... Zahvaljujući vašim odličnim savjetima, utrostručila sam kapital u dvije godine.

Pruži mu ruku, a on ustukne kao da će ga ošamariti.

Štefica – Štefica.

On se pribere i stisne joj ruku.

Ivan – Štedica?

Štefica – Jeste li prehladeni?

Ivan – Ne, zašto?

Štefica – Rekli ste „Štedica”.

Ivan – Možda mi je obraz malo natečen...

Štefica – Uglavnom, došla sam vam zahvaliti i...

Ivan – Zahvaliti mi?

Štefica – Evo, donijela sam vam čak i bombonijeru...

Iz torbice izvadi kutiju bombona i pruži mu je. Ivan najprije djeluje zapanjeno, a onda pukne i odbaci kutiju i sadržaj.

Ivan – Neću vaše bombone!

Štefica – Oprostite, da sam znala, donijela bih čokoladu. Volite čokoladu?

Ivan – Gubite mi vrijeme, shvaćate?

Štefica – Cvijeće, onda?

Ivan – Mislite da nemam pametnijeg posla?

Štefica – Ne, naravno, ali...

Ivan – Uopće shvaćate što govorite?

Štefica – Što?

Ivan – Tri puta ste bogatiji nego prije! A što ste učinili da to zaslužite?

Štefica – Ništa...

Ivan – I nije vas sram?

Štefica – Nije...

Ivan – Dođite ovamo!

Ona posluša. On je posjedne na koljena i nekoliko puta udari po stražnjici.

Ivan – Nije vas sram?

Štefica – Sad me već pomalo jest...

Ivan – A sad van!

Štefica – Dobro, gospodine Kovačiću...

Štefica odlazi potpuno pokunjena. Dominika uleti, lica pocrnjela od eksplozije bombe-pisma.

Ivan – Što sad?

Dominika – Stvarno mi je žao zbog nesporazuma. Naravno, dogodila se pogreška. Ali obično termin traže samo nezadovoljne klijentice. A kao što vidite, ja sam još bila u šoku...

Klara ulazi. Dominika se povuče.

Ivan – Stvarno mi je neugodno. Mislio sam da... Možda sam se malo zanio...

Klara – Doista... (*Uzbuđeno.*) Nisam znala da se ispod tog izraza pretučenog psa krije pravi pitbul...

Ivan – Nećete me valjda otpustiti zbog toga? Mojoj je ženi jako stalo da zadržim ovaj posao.

Klara – Otpustiti vas? Ma ni slučajno! Klijentica je, štoviše, izgledala oduševljeno vašim razgovorom. Razmišlja čak da nam povjeri i ostatak ušteđevine.

Ivan – Stvarno?

Klara – Pitam se ne bih li vam proširila područje ovlasti, Ivane.

Ivan – Moje ovlasti...

Klara – Ali prije toga, naravno, morala bih vas podvrgnuti još jednom malom testu, da provjerim imate li dovoljno čvrstu ruku.

Počne se svlačiti.

Klara (uspaljeno) – I ja zarađujem novac dok spavam, Ivane... Zaslužujem dobru kaznu...

Pritisne crvenu tipku; ona počne bljeskati i alarm se oglasi.

Mrak.

Svjetlo.

Klara se odijeva, a Ivan također dovodi odjeću u red. Dominika ulazi s novim portretom i objesi ga na mjesto staroga. Na njemu je Krist na križu. Ivan priđe slici i pogleda je.

Ivan – Pa to sam ja!

Dominika – Vi ste zaposlenik mjeseca, Ivane.

Klara – I, sretni ste?

Dominika – Vaša će žena biti ponosna na vas, gospodine Kovačiću.

On nekoliko trenutaka zbunjeno šuti.

Klara – To je bila dobra vijest, Ivane...

Ivan – Znači ima i loša?

Klara – Upravo smo saznali. Naša banka upravo je otišla u stečaj.

Dominika – Upropaštene udovice već se tiskaju pred vratima poslovnice.

Klara – Morat ćemo brzo smisliti nešto da ih smirimo...

Ivan – Shvaćam... Čeka me puno posla...

Dominika – Bojim se da ovaj put ni to neće biti dovoljno.

Klara – Morat ćemo napraviti nešto veliko.

Dominika – Simboličan čin.

Klara – U pitanju je opstanak cijelog bankarskog sustava, Ivane.

Ivan – Recite mi da je ovo noćna mora...

Klara (Dominiki) – Idite po srp i čekić...

Dominika – Mislite čekić i čavle.

Klara – Zar nisam to rekla?

Dominika izlazi.

Klara – Morat ćete biti hrabri, Ivane.

Crvena lampica počne bljeskati i alarm se oglasi.

Mrak.

Svjetlo.

Ivan spava zavaljen u fotelji. Telefon zazvoni i on se trgne. Javi se.

Ivan – Halo...? Ah, Dominika? Da, da, dobro... Ne, ne, sve je u redu... Malo sam zadrijemao i sanjao noćnu moru...

Ustane još omamljen i priđe stoliću. Uzme termosicu.

Ivan – Treba mi jedna poštena kava...

Odvrne termosicu i krene si natočiti kavu u čep. Ali iz nje kao da izlazi bijeli dim koji obavija pozornicu. Sve je okupano nestvarnim svjetlom, a začuje se glas izvan scene, koji može biti Klarin.

Klara – Imate pravo na jednu želju, gospodine Kovačiću...

Ivan – Zapravo sam Kovač...

Klara – Moja pogreška...

Ivan – Zar obično nisu tri želje?

Klara – Kriza je, gospodine Kovač.

Ivan – Jedna želja... Dobro, onda... Mogu li dobiti kavu?

Mrak.

Svjetlo.

Ivan spava zavaljen u fotelji. Maja ulazi u njegov ured i ugleda ga.

Maja – Ivane?

Ivan – Majo? Što ti radiš ovdje?

Maja – Zamolila sam tvoju asistenticu da me najavi, ali kako nisi odgovarao...

Ivan – Oprosti, valjda sam na trenutak zadrijemao...

Maja – Sjećaš se da smo trebali zajedno ručati?

Ivan – Da, da, naravno... Spreman sam. Idemo?

Maja – Dobro. Jesi siguran da si dobro?

Ivan – Da, da, sve je u redu. Uobičajeno...

Maja – Dobro...

Krenu prema izlazu.

Ivan – Samo sam sanjao nevjerojatnu noćnu moru... Ne možeš zamisliti...

Maja – Stvarno?

Ivan – Smijat ćeš se, ali sanjao sam da si mi ti žena.

Maja – Ali Ivane... ja jesam tvoja žena...

Ivan – Ah... Onda izgleda da noćna mora još nije sasvim završila...

Izlaze.

Mrak.

Kraj

O autoru

Jean-Pierre Martinez rođen je 1955. u Auvers-sur-Oiseu (Francuska). Karijeru je započeo kao bubnjar u nekoliko rock sastava, a zatim je radio kao semiolog u oglašavanju. Nakon toga počeo je pisati scenarije za televiziju, prije nego što se posvetio kazalištu i pisanju drama. Napisao je gotovo stotinu televizijskih scenarija i isto toliko kazališnih djela, od kojih su neka već postala klasici (*Petak 13.*, *Strip Poker*). Jedan je od najizvođenijih suvremenih dramatičara u Francuskoj i drugim frankofonskim zemljama. Njegove drame prevedene su na brojne jezike i izvode se na pozornicama diljem svijeta.

Amaterske i profesionalne kazališne skupine koje traže dramske tekstove za izvođenje mogu besplatno preuzeti djela Jean-Pierrea Martineza s njegovih internetskih stranica:

<https://jeanpierremartinez.net/>
<https://comediatheque.net/>

Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravednu naknadu za autorov rad, zakonska su obveza. Bez obzira na to jeste li amater ili profesionalac, morate zatražiti odobrenje za izvođenje djela i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju.

Jean-Pierrea Martineza zastupa Francusko društvo autora (SACD).

Za kontakt s Jean-Pierreom Martinezom i zahtjev za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih djela, molimo koristite kontaktni obrazac na njegovim internetskim stranicama:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>
<https://comediatheque.net/contact-form/>

Ovaj tekst zaštićen je autorskim pravom. Svako neovlašteno reproduciranje, prilagođavanje ili korištenje djela podliježe važećim propisima o autorskom pravu.

Avignon – rujan 2026.

ISBN 978-2-38602-476-4

<https://jeanpierremartinez.net/>

<https://comediatheque.net/>

Drama dostupna za besplatno preuzimanje